

نگاه حرفه‌ای به حراست کل شهرداری تهران

مؤلف:

فرامرز صحرایی

سرشناسه	: صحرایی، فرامرز، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآورنده	: نگاه حرفه‌ای به حراست کل شهرداری تهران / فرامرز صحرایی.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۵۲۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۸-۵۲۴-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: امنیت و حراست
شناسه افزوده	: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر.
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۸۸ ص/ HV۸۲۹۰۱
رده‌بندی دی‌ویی	: ۳۶۳/۲۸۹۰۷
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۲۷۵۲۹۴۶

نگاه حرفه‌ای به حراست کل شهرداری تهران

مؤلف: فرامرز صحرایی

به سفارش حراست کل شهرداری تهران

طبقه‌بندی: حرماند

ناشر: مؤسسه نشر شهر

نوبت و تاریخ چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

آماده‌سازی و چاپ: مؤسسه نشر شهر

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۸-۵۲۴-۹

بها: ۱۵۰/۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است. ©

Printed in Iran.

نشانی: تهران، خیابان شهید رجایی، جنب کلینیک ۱۳ آبان، ساختمان شهید سینا سلیمانی، شماره ۵۰۰.

حراست کل شهرداری تهران

نشانی ناشر: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید گل‌نپی، خیابان شهید ناطق نوری (زمره)

شماره ۵۶، بوستان کتاب، واحد ۱۲، مؤسسه نشر شهر تلفن: ۲۲۸۴۳۳۷۸ - ۲۲۸۵۸۴۷۴

فروشگاه مرکزی: ضلع شمالی میدان فلسطین، شماره ۹ تلفن: ۸۸۹۵۲۵۳۴

www.shahrpress.ir

مرکز چاپ: ۸۸۴۲۱۹۰۶

مؤسسه نشر شهر
سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

سپاس‌گزاری

بر خود فرض می‌دانم از تمامی سرورانی که در تهیه این اثر اینجانب را یاری فرمودند سپاس‌گزاری کنم. در این میان مایلم نهایت مراتب سپاس ویژه خود را از مشاور محترم شهردار و ریاست حراست کل شهرداری تهران جناب آقای سید حمید تنها و معاونان مربوطه و برادر بزرگوار و استاد ارجمند جناب آقای محمدحسن ظریف ابراز دارم که با رهنمودهای خود به این اثر غنای علمی و اعتبار بخشیدند. امیدوارم این کتاب کمکی هر چند کوچک به تحقیق‌های دیگر پژوهشگران و اندیشمندان حراست در این مرز و بوم باشد.

فرامرز صحرایی

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۹
مقدمه	۲۱

بخش اول: شناخت حراست

فصل اول: معرفی حراست	۲۵
تعریف حراست	۲۷
تاریخچه تشکیل حراست	۲۸
جایگاه حراست در ساختار نظام جمهوری اسلامی ایران	۲۹
ارزش و اهمیت امنیت و حراست	۲۹
ابعاد امنیت و حراست	۳۲
سطوح مختلف منابع تأمین‌کننده امنیت	۳۵

فصل دوم: اخلاق حرفه‌ای حراست	۴۱
اخلاق حرفه‌ای و مفهوم حراست	۴۳
اهمیت اخلاق حرفه‌ای در سازمان	۴۵
حراست، مسئولیت‌ها و تعهدات اجتماعی	۵۰
مفاهیم بنیادی و پیش‌فرض‌ها	۵۱
۱. تعریف اخلاق	۵۱
۲. مبنای اخلاقی بودن رفتار	۵۲
۳. اخلاق حرفه‌ای	۵۲
۴. ملاک نهایی اخلاق حرفه‌ای	۵۳

۵۳	۵. اصول راهبردی و قواعد کاربردی
۵۳	الگوهای رفتار ارتباطی
۵۶	منشور اخلاقی و سازمانی حراست
۵۷	مبانی اخلاق حرفه‌ای حراست در نهج البلاغه
۶۰	الف. رفتارشناسی
۶۰	ب. ارزیابی صحیح منابع خبری
۶۰	ج. گفتارشناسی

فصل سوم: توانین، مقررات و دستورالعمل‌های حراستی

۶۳	مقدمه
۶۵	الف. الزامات
۶۶	ب. اولویت طرح‌ها و برنامه‌های اجرایی برای دفاتر مرکزی حراست‌ها
۶۶	۱. برنامه‌های مربوط به حوزه توسعه مدیریت حراست
۶۸	۲. برنامه‌های مربوط به حوزه آموزش
۶۹	۳. برنامه‌های مربوط به حوزه توسعه منابع انسانی و پشتیبانی
۷۰	۴. برنامه‌های مربوط به حوزه حفاظت پرسنلی
۷۳	۵. برنامه‌های مربوط به حوزه حفاظت اسناد طبقه‌بندی شده
۷۳	۶. برنامه‌های مربوط به حوزه حفاظت IT
۷۴	۷. برنامه‌های مربوط به حوزه حفاظت فیزیکی
۷۴	۸. ملاحظات
۷۴	قانون و حراست
۷۶	حراست کل کشور، نظارت، هدایت، وحدت رویه و هماهنگی در حراست‌ها
۷۷	مأموریت‌های کلان حراست

فصل چهارم: ساختار سازمانی و شرح وظایف واحدهای حراست

۸۱	عنوان، تعریف و ضوابط سازماندهی واحدهای سازمانی حراست
۸۱	مرکز حراست
۸۲	اداره کل حراست
۸۲	مدیریت حراست
۸۳	اداره حراست

۸۳	گروه حراست
۸۴	مسئول حراست
۸۴	دیگر مقررات
۸۴	مجموعه ضوابط سازماندهی واحدهای حراست
۸۶	شرح وظایف واحدهای حراست
۸۶	وظایف حفاظت پرسنلی
۸۷	وظایف حفاظت فناوری اطلاعات (IT)
۸۷	وظایف حفاظت اسناد طبقه‌بندی شده
۸۸	وظایف حفاظت فیزیکی
۸۸	وظایف حوزه طرح و برنامه، آموزش و هماهنگی توابع
۸۹	الگوی ساختاری واحدهای حراست
۸۹	حراست کل شهرداری تهران و مأموریت‌های آن
۹۰	مأموریت
۹۵	شرح وظایف سازمان ستادی حراست کل شهرداری تهران
۹۵	شرح وظایف مدیر دفتر رئیس حراست کل شهرداری تهران
۹۵	معاونت تعیین صلاحیت
۹۷	شرح وظایف معاونت تعیین صلاحیت
۱۰۰	معاونت پیشگیری
۱۰۰	شرح وظایف معاونت پیشگیری
۱۰۲	معاونت اداری و مالی
۱۰۳	معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شهری
۱۰۶	وضعیت فناوری اطلاعات حراست کل شهرداری
۱۰۷	دورنمای کلی از وضعیت موجود
۱۰۸	۱. شبکه و امنیت دیتا
۱۰۹	۲. اقدامات نرم‌افزاری
۱۱۰	۳. اقدامات سخت‌افزاری
۱۱۰	معاونت اقدام
۱۱۲	معاونت بررسی‌ها
۱۱۲	سازمان صف در حراست کل شهرداری تهران

حراست معاونت هماهنگی امور مناطق	۱۱۲
حراست معاونت خدمات شهری	۱۱۴
وظایف عمومی مسئول دفتر حراست:	۱۱۵
وظایف اختصاصی مسئول دفتر حراست:	۱۱۶
حراست معاونت حمل و نقل و ترافیک	۱۱۷
حراست معاونت امور فرهنگی و اجتماعی	۱۱۹
حراست معاونت شهرسازی و معماری	۱۲۱
حراست معاونت فنی و عمرانی	۱۲۴
حراست سازمان فرهنگی هنری	۱۲۶

فصل پنجم: رویکردها، سیاست‌ها و رویه‌های حراستی

رویکردهای شهرداری تهران و نسبت آن به حراست کل شهرداری	۱۳۳
۱. رویکرد شهروندمداری	۱۳۳
۲. رویکرد منطقه‌گرایی	۱۳۳
۳. رویکرد محله‌گرایی	۱۳۴
۴. رویکرد مشارکت‌گرایی	۱۳۴
۵. رویکرد نهادی - اجتماعی	۱۳۴
۶. رویکرد جهادی - علمی	۱۳۵
۷. رویکرد عدالت‌محوری	۱۳۵
۸. رویکرد تحقق شهر الکترونیک	۱۳۵
رویکرد حراست کل شهرداری تهران	۱۳۵
رویکرد سازمان‌محوری	۱۳۷
رویکرد تحلیل موقعیت و حل مسئله	۱۳۷
رویکرد عدم انعطاف در اعطای فرصت	۱۳۷
رویکرد تمرکز بر موقعیت‌ها و شرایط مستعدکننده	۱۳۸
رویکرد استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در امر پیشگیری	۱۳۸
رویکرد افزایش اعتماد	۱۳۸
رویکرد علمی و نظری فرآیند پیشگیری	۱۳۹
شناسایی مسئله، تخلف و تعیین اهداف کاهش تخلف	۱۴۰
رویکردهای حراست در حفاظت ساختار مدیریت شهری	۱۴۱

الف. لایه اول، مدیران ارشد و سازمان مدیریت بحران شهرداری تهران	۱۴۱
ب. لایه دوم، سازمان‌ها و مراجع مرتبط با بحران در شهرداری تهران	۱۴۲
آسیب‌شناسی در یک گروه با ستاد بحران ناحیه‌ای	۱۴۳
ج. لایه سوم، اطلاعات و ارتباطات در زیرساخت‌های سازمان	۱۴۳
ارزیابی اطلاعات	۱۴۵
رویه‌های حراست کل شهرداری تهران	۱۴۵
کارکردهای حراست کل شهرداری تهران در زمان بروز بحران	۱۴۷
جمع‌بندی	۱۵۰

فصل ششم: اولویت‌های اطلاعاتی و حراستی در شهرداری

اولویت‌های حراستی در شهرداری تهران	۱۵۳
صدور بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها	۱۵۴
ابلاغ برنامه‌های سالیانه	۱۵۴
تهیه و تدوین برنامه پنج‌ساله حراست کل	۱۵۵
اصلاح و ارتقای ساختار و توسعه فهرست پست‌های سازمانی	۱۵۵
تهیه و تدوین شرح وظایف	۱۵۶
راه‌اندازی نظام پیشنهادات	۱۵۶
برگزاری همایش‌های تخصصی	۱۵۷
بازدیدهای عمومی از واحدهای تابعه	۱۵۷
اداره آموزش	۱۵۷
اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۵۸
اهم فعالیت‌ها	۱۵۸
امنیت در شبکه دیتای حراست کل شهرداری تهران	۱۵۸
سیستم اتاق وضعیت	۱۵۹
سیستم اتوماسیون (دبیرخانه محرمانه)	۱۵۹
سیستم حفاظت پرسنلی	۱۶۰
سیستم صدور کارت شناسایی	۱۶۱
سیستم کنترل تردد	۱۶۱
سیستم بانک اطلاعاتی پیمانکاران (در دست اجرا)	۱۶۱

بخش دوم: شناخت دستگاه

فصل اول: معرفی دستگاه	۱۶۵
شناخت تهران و شهرداری تهران	۱۶۷
معرفی شهر تهران	۱۶۷
موقعیت جغرافیایی و اقلیمی	۱۶۹
ساختارهای شهری	۱۷۱
فرودگاه‌ها	۱۷۱
پایانه‌های مسافربری	۱۷۲
شبکه راه‌آهن	۱۷۲
بزرگراه‌ها	۱۷۲
متروی تهران	۱۷۳
شهرداری تهران	۱۷۴
شهرداران تهران	۱۷۷
فصل دوم: فرهنگ سازمانی کارکنان دستگاه	۱۸۷
مقدمه	۱۸۹
تعریف فرهنگ سازمانی	۱۹۲
بی‌اعتمادی یا سلب اعتماد از نیروهای حراستی	۱۹۳
اهمیت کسب اعتماد در امر تذکر و ارشاد	۱۹۴
اخلاق و رفتارهای مخرب اعتماد	۱۹۷
کارکردهای فرهنگ سازمانی	۱۹۸
کارکردهای فرهنگ سازمانی قوی	۱۹۹
نسبت میان فرهنگ سازمانی و ارتقای کیفی سازمان	۲۰۰
تعامل فرهنگ سازمانی و سلامت عملکرد کارکنان	۲۰۱
دام تجسس خطر بزرگ برای نیروهای حراستی	۲۰۲
تعریف تجسس	۲۰۲
بیان حرمت و وجوب آثار سوء تجسس از منظر قرآن و روایات	۲۰۳
انواع تجسس	۲۰۶
انگیزه و عوامل تجسس	۲۰۸

۲۰۸.....	آثار تجسس
۲۰۹.....	درمان تجسس
۲۰۹.....	آثار سوء فرهنگ سازمانی بیمار
۲۱۰.....	رویکردهای اصلاحات فرهنگ سازمانی
۲۱۴.....	احتمال وقوع مفسده ناشی از اختیارات و قدرت نسبی حراست‌ها
۲۱۵.....	رابطه قدرت و فساد
۲۱۵.....	مهار قدرت
۲۱۶.....	استنکاف برخی از حراستی‌ها از تکلیف‌گرایی
۲۱۶.....	تکلیف الهی، لطف الهی
۲۱۷.....	تشخیص وظیفه قبل از عمل به آن
۲۱۷.....	قید نداشتن در انجام وظیفه
۲۱۸.....	احساس شکست نکردن در ای تکلیف
۲۱۸.....	نبود نگرش و تفکر ارزشی نمی‌تواند آسیب جدی بر حراست‌ها باشد
۲۲۱.....	فصل سوم: معرفی رانت‌های اطلاعاتی و گروه‌های ذی‌نفوذ
۲۲۳.....	مقدمه
۲۲۴.....	مفهوم‌شناسی رانت و رانت‌جویی
۲۲۵.....	زمینه‌های بروز رانت و چگونگی پیدایش رانت‌خواران
۲۲۶.....	زیان‌ها و آثار مخرب رانت‌خواری
۲۲۸.....	انواع مفساد اقتصادی
۲۳۰.....	رانت اطلاعات
۲۳۱.....	دیگر تعاریف و اشکال رانت
۲۳۲.....	عوامل ایجاد رانت
۲۳۴.....	علل ظهور رانت
۲۳۵.....	راه‌های پیشگیری از پیدایش و جلوگیری از رانت‌جویی
۲۳۷.....	زیان‌ها و آثار مخرب رانت‌خواری
۲۳۸.....	گروه‌های ذی‌نفوذ
۲۳۹.....	قدرت و نقش آن در فرآیند سیاسی خط مشی‌گذاری
۲۳۹.....	منابع قدرت
۲۴۰.....	ساختار گروه‌های ذی‌نفوذ

۲۴۰.....	انواع گروه‌های ذی‌نفوذ
۲۴۱.....	وسایل و ابزارهای گروه‌های ذی‌نفوذ
۲۴۱.....	اقدام باز و اقدام پوشیده
۲۴۲.....	اقدام غیرمستقیم در سطح مردم
۲۴۳.....	نقش صاحبان قدرت و گروه‌های ذی‌نفوذ در فرآیند خط‌مشی‌گذاری
۲۴۳.....	شیوه‌ی ماورای عقلایی مبتنی بر قدرت فردی
۲۴۳.....	نظریه‌ی نخبگان قدرتمند با طبقات بانفوذ
۲۴۴.....	نظریه‌ی جامعه‌ی مرکب
۲۴۴.....	نقش گروه‌های ذی‌نفوذ در فرآیند خط‌مشی‌گذاری عمومی
۲۴۶.....	سیستم گروه‌های ذی‌نفوذ
۲۴۹.....	رانت‌خواری پس از انقلاب

فصل چهارم: گونه‌شناسی تهدیدات امنیتی، اطلاعاتی و حراستی دستگاه..... ۲۵۳

۲۵۵.....	مقدمه
۲۵۶.....	تجزیه و تحلیل مسائل شهری استخراج شده از اسناد پیشینان
۲۷۰.....	راهنمای جدول مسئله / منطقه:
۲۷۲.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۲۷۳.....	راهنمای جدول مسائل شهری و موضوعات پژوهشی

فصل پنجم: آسیب‌شناسی اطلاعاتی و امنیتی دستگاه..... ۲۷۹

۲۸۱.....	مقدمه
۲۸۱.....	آسیب‌شناسی حراست‌ها و راه‌های پیشگیری و درمان
۲۸۳.....	تأثیر منفی تحقیر و تملق نیروهای حراستی
۲۸۴.....	سکوت و نداشتن واکنش نیروهای حراستی در برابر تخلفات و منکرات اداری
۲۸۵.....	سوءاستفاده از موقعیت
۲۸۶.....	خطر عقب‌نشینی از اصول و ارزش‌ها
۲۸۶.....	بی‌انگیزگی و دل‌سردی
۲۸۹.....	علل دیگر بی‌انگیزگی در کار
۲۹۰.....	کاهش اعتماد به نفس و تأثیر مهم آن در بهداشت روانی
۲۹۱.....	تأثیر منفی محیط کاری

۲۹۲.....	تأثیر نوع کار بر کارکنان حراستی در زمینه‌های بروز نگرش‌های منفی
۲۹۲.....	ذهنیت‌یابی یا ادراک نادرست نسبت به محیط کاری یا افراد
۲۹۳.....	تعارض در سازمان
۲۹۳.....	افشای اسرار اداری و اسرار کارکنان و عدم صیانت از آن
۲۹۴.....	معنی و مفهوم راز یا سرّ
۲۹۵.....	عنصر قانونی این جرم
۲۹۵.....	شرایط تحقق جرم افشای سرّ
۲۹۹.....	فصل ششم: فرصت‌های اطلاعاتی و حراستی در دستگاه
۳۰۷.....	فصل هفتم: گلوگاه‌های اطلاعاتی و حراستی در دستگاه
۳۰۹.....	گلوگاه‌های حراستی در شهرداری تهران
۳۰۹.....	تخلّفات اداری
۳۱۰.....	انواع تخلّفات اداری همراه با تعاریف
۳۱۶.....	تفاوت تخلّفات اداری و جرائم
۳۱۹.....	مظاهر گلوگاه‌های فساد در شهرداری تهران از دیدگاه کارکنان و مدیران حراست‌های تابعه
۳۲۰.....	در مبحث گلوگاه‌های فساد مالی
۳۲۱.....	در مبحث گلوگاه‌های فساد اداری
۳۲۳.....	در مبحث گلوگاه‌های فساد اخلاقی
۳۲۳.....	شناسایی و کنترل گلوگاه‌ها از دیدگاه مدیران حراست شهرداری
۳۲۴.....	مراجع رسیدگی به تخلّفات اداری

بخش سوم: حراست حرفه‌ای

۳۲۹.....	فصل اول: اصول مدیریت در حراست
۳۳۱.....	مدیریت
۳۳۲.....	مدیریت حراست
۳۳۲.....	توانمندی‌ها و ویژگی‌های مدیر حراست
۳۳۴.....	مهارت‌های مدیریت حراست
۳۴۰.....	مهارت‌های مدیریت حراست: اثربخش

فصل دوم: هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی استراتژیک در حراست ۳۴۵

مقدمه.....	۳۴۷
ضرورت شناخت مدیریت استراتژیک.....	۳۴۸
برنامه‌ریزی استراتژیک.....	۳۴۸
مدیریت استراتژیک.....	۳۴۹
مزایای مدیریت استراتژیک.....	۳۵۰
استراتژی حل مسئله.....	۳۵۱
مدیریت استراتژیک و حراست حرفه‌ای.....	۳۵۵
مرحله نخست؛ تجزیه و تحلیل محیطی.....	۳۵۶
مرحله دوم؛ پایه‌گذاری جهت‌گیری‌های سازمانی.....	۳۵۶
مرحله سوم؛ هدف‌گذاری.....	۳۵۸
مرحله چهارم؛ تعیین و تدوین استراتژی‌ها.....	۳۵۸
مرحله پنجم؛ بسترسازی و اجرای استراتژی‌ها.....	۳۵۹
مرحله ششم؛ کنترل استراتژی‌ها.....	۳۶۰

فصل سوم: رویکرد ایجابی و سلبی در فعالیت‌های حراستی..... ۳۶۵

نبود تعامل مناسب با مدیران محیط.....	۳۶۷
دخالت‌های بی‌جا در دیگر امور.....	۳۶۸
ورود به جریان‌ات و مسائل جناحی.....	۳۶۸
ظن و گمان‌های بی‌جا نسبت به دیگران.....	۳۶۹
نداشتن تسلط بر اخلاق حراستی.....	۳۷۰
اهمیت بحث «هوای نفس» در زندگی و بندگی.....	۳۷۴
نورانیت اثر مبارزه با هوای نفس.....	۳۷۵
راحتی و آرامش، نتیجه مبارزه با هوای نفس.....	۳۷۶
غافل شدن از تکریم ارباب‌رجوع.....	۳۷۶
مهم‌ترین شاخص‌های رضایت‌مندی.....	۳۷۷
اشتباه در قضاوت‌ها و تصمیم‌ها.....	۳۷۸
برخی رویکردهای سلبی و ایجابی در حراست حرفه‌ای.....	۳۸۲
ویژگی‌های ناظران.....	۳۸۲

فصل چهارم: راهبردهای بهینه‌سازی اقدامات و فعالیت‌های حراستی..... ۳۸۷

مقدمه.....	۳۸۹
تعهد حرفه‌ای و تعهد سازمانی.....	۳۹۲
رابطه میان تعهد حرفه‌ای و سازمانی.....	۳۹۲
مفاهیم تعهد.....	۳۹۳
نظارت و کنترل در حراست حرفه‌ای.....	۳۹۵
شاخص‌ها، کانون مدیریت نظارت و کنترل کارا.....	۳۹۸
الگوی بهینه ارزیابی عملکرد.....	۳۹۹
نهادینه‌سازی فرهنگ خودکنترلی.....	۳۹۹
مبانی دینی نظارت و بازرسی.....	۴۰۰
نظارت از دیدگاه امام علی (ع).....	۴۰۱

فصل پنجم: راهبردهای حرفه‌ای‌سازی حراست..... ۴۰۳

مقدمه.....	۴۰۵
توانایی‌ها و مهارت‌های راهبردی مدیریت حرفه‌ای حراست.....	۴۰۵
سیاست‌های حراستی.....	۴۰۶
مفاهیم.....	۴۰۷
تدوین سیاست.....	۴۰۷
استانداردها و روال‌های حراستی.....	۴۰۸
ساختار سیاست حراستی.....	۴۰۹
امنیت اطلاعات.....	۴۰۹
جمع‌بندی.....	۴۱۷

فصل ششم: حراست در دهه چهارم انقلاب..... ۴۱۹

مقدمه.....	۴۲۱
پیشینه گفتمانی انقلاب و نقش حراست.....	۴۲۱
اهمیت و ضرورت عدالت.....	۴۲۲
عدالت و انقلاب اسلامی.....	۴۲۵
الزامات اجرای عدالت.....	۴۲۶
انقلاب اسلامی و پیشرفت.....	۴۲۷

۴۲۹.....	الگوی پیشرفت
۴۳۰.....	عوامل و موانع پیشرفت
۴۳۳.....	الزامات توسعه عدالت‌محور
۴۳۴.....	نتیجه‌گیری

بخش چهارم: تجارب کارشناسان حراست کل شهرداری

۴۳۷.....	مقدمه
۴۳۷.....	تجارب کارشناسان حراست
۴۳۸.....	دستگیری زمین‌خواران غرب تهران
۴۳۹.....	دستگیری رشوه‌خواران

بخش پنجم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴۴۳.....	جامعه آماری
۴۴۳.....	ابزار اندازه‌گیری، اعتبار و پایایی ابزار اندازه‌گیری

بخش ششم: نتیجه‌گیری

۵۰۱.....	جمع‌بندی نهایی
۵۰۳.....	
۵۰۹.....	پیشنهادات
۵۱۱.....	نمایه
۵۱۵.....	منابع و مأخذ

پیشگفتار:

الحمدلله بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و با گذشت بیش از سه دهه از عمر پُربرکت حراست‌ها با همت عالی همه کارکنان حراست‌ها، به‌صورت روزافزون بر تجارب سازمانی حراست دستگاه‌ها اضافه شده است و در پی تکوین آنها در گذر از مراحل مختلف، فرآیندهای تکاملی سازمانی را به‌دست آورده و مدیران و کارشناسان خدوم حراست‌ها تجارب ارزشمندی را کسب کرده‌اند که نظیر آن در هیچ دوره‌ای تجربه و این توانایی‌ها انجام عملکردی آنها را افزوده است.

حراست درون هر یک از دستگاه‌ها به مأموری برای کارکنان، مشاوره امین برای مدیران و چشم و گوش نظام مقدس ج.ا.ا تبدیل شده است و همین تحولات عظیم بر کارکردهای ویژه آن می‌افزاید که اعتبار اطلاع‌رسانی حراست‌ها را چندین برابر می‌کند. متأسفانه در گذشته به دلایل مختلف نسبت به ثبت و ضبط این تجارب، کم توجه شده و امروز نیز اگر سهل‌انگاری شود، گذر زمان همه آنها را به باد فراموشی خواهد سپرد و نسل‌های آینده از این سرمایه و تجارب گران‌سنگ بی‌بهره خواهند شد.

از طرفی به‌دلیل پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیکی و پیچیده‌تر شدن مسائل امنیتی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سازمانی، نیروهای انسانی و شتاب روزافزون تغییرات جهانی و منطقه‌ای ضروری است که در حوزه فعالیت حراستی، نقش، جایگاه، و وظایف حراست‌ها بازتعریف شده و استراتژی و رویکردهای جدیدی تبیین گردد. از این‌رو بر همگان وظیفه است که همت گمارند و با تألیف و تولید علوم حراستی مطابق با شرایط روز و نیازمندی آینده، خدمت و میراث دیگری برای آیندگان رقم زنند.

مبحث مدیریت حرفه‌ای نیز در هر نهاد به‌منظور بهبود روابط درون‌سازمانی و برون‌سازمانی و غنی‌سازی نگاه حرفه‌ای به حراست‌ها دقیقاً در همین حوزه مطرح می‌شود. این اعتقاد، الزامات ارتقاء را فراهم می‌آورد تا مهم‌ترین مبانی توسل به راهبردهای حرفه‌ای را در گردش امور فعالیت‌های حراستی مکتوب کرد. بر همین مبنا و براساس تصمیم سازمانی تدوین «کتاب تخصصی حراست» دستگاه‌ها در سال ۱۳۹۰ در دستور کار اداره کل آموزش و پژوهش سازمان حراست کل کشور قرار گرفته تا به حول و قوه الهی با اهتمام مدیران و کارشناسان محترم حراست‌ها به رشته تحریر در آید. در این کتاب کاربردی و تخصصی، خوانندگان محترم ضمن آگاهی و شناخت کامل ساختار، وظایف و مأموریت‌های حراست و دستورالعمل‌های حراستی، با تهدیدات بالقوه و بالفعل و آسیب‌های احتمالی در دستگاه ذی‌ربط از منظر اطلاعاتی و حراستی آشنا می‌شوند.

لازم به یادآوری است که تألیف و انتشار کتب تخصصی در حراست دستگاه‌ها، یکی از اقدامات بسیار مهم و کاربردی است که سوابق اسنادی و نانوشته‌های مربوط به بیش از سه دهه را مکتوب کرده و تجارب و یافته‌های نسل اول و دوم حراست را مستند می‌کند. بدیهی است محصولات تولیدی با استفاده از قواعد و چارچوب‌های علمی و با نگاهی به آینده تدوین شده است تا مسائل مربوطه به شکل ساختارمند، به نسل‌های بعدی حراست منتقل شود.

امید است که مدیران و کارشناسان محترم حراست بتوانند با استفاده از اطلاعات مکتوب این کتاب، ضمن رشد و ارتقای سطح توانمندی حراست دستگاه، برنامه‌ریزی مناسبی برای رسیدن به اهداف صیانتی از سرمایه‌های مادی و معنوی نظام مقدس اسلامی داشته باشند و در جهت حرفه‌ای‌سازی حراست دستگاه گام بردارند.

در پایان از ریاست محترم حراست کل شهرداری تهران جناب آقای سید حمید تنها، مؤلف محترم جناب آقای فرامرز صحرایی و دیگر دست‌اندرکاران تدوین این کتاب تقدیر و تشکر می‌شود.

اداره آموزش و پژوهش
سازمان حراست کل کشور

مقدمه:

سیر تحول و تطور در جوامع، طی دهه‌های اخیر همواره رو به سوی پیچیدگی بیشتر داشته است و در مسیر این تحولات هر چه بر تعداد مؤلفه‌های مؤثر در کیفیت رفتارهای اجتماعی و نهادهای متقابل با بخش‌های مختلف جامعه افزوده می‌شود، به همان نسبت نیز ابعاد ویژه و چگونگی کارکردهای نهادهای فوق‌فزون‌تر می‌شود.

این نکته در تمامی جوامع و در همگی نهادهای اجتماعی مشهود است و به‌ویژه جامعه شهری در حال حاضر که بیانگر تمامی پیچیدگی‌های عمیق فناوری‌های روزآمد است، چنان می‌طلبد که گویی هر لحظه کیفیت و کیفیت مؤلفه‌های متقابل با آن در حال تغییر است.

شهر تهران، شهرداری تهران و در نتیجه حراست کل شهرداری تهران نیز در قالب فرآیندهای درهم‌تنیده امروزی، نیازمند بازتعریف بسیاری از مفاهیم در حوزه خدمات شهری است که در میان آنها می‌توان به رفتارشناسی حراست کل شهرداری تهران اشاره کرد. تمامی مؤلفه‌های پیشین، گویای این نکته است که رفتارشناسی حراست، به‌ویژه در دهه چهارم انقلاب اسلامی باید سمت و سویی متقابل داشته باشد و این تکامل جز از طریق بهینه‌سازی فرآیندهای مدیریتی و ارتقای بهره‌وری حاصل نمی‌شود. بدیهی است که به طریق اولی یکی از راه‌های این افزایش بهره‌وری مدیریت حرفه‌ای حراست کل است.

پژوهش حاضر با بهره‌گیری از سلسله منابع علمی و مدون در زمینه‌های مختلف دانش مدیریت به دستیابی مؤلفه‌های مؤثر در رفتارشناسی حرفه‌ای در حوزه حراست کل شهرداری تهران و سپس طبقه‌بندی و ریخت‌شناسی آنها پرداخته است. به امید آنکه این پژوهش گامی مؤثر برای حرفه‌ای‌سازی حقیقی رفتار سازمانی حراستی خاص از حراست کل شهرداری تهران محسوب شود.

فرامرز صحرایی

www.ketab.ir